העם

סמל טראגי

הדמות הטראגית של השבוע היה צעיר ממשק עין־חרוד.

אזרחי ישראל קראו את הסיפור בשעה שעמדו לאורך מסלול העדלאידע, מוכנים לקראת השמחה ההמונית הגדולה. הם קר־אוהו תוך כדי זעזוע נפשי עמוק.

מאיר הר־ציון הוא דמות ידועה בקרב הנוער הקרוב לגוף הארץ. כמו אחותו, שי־שנה, הוא נגוע ב„טירוף הנהדר" של המ־שוטטים, שאינו יודע שום גבול — תרתי משמע. אולם בניגוד לאחותו הצעירה, בת בית־אלפא השומר־הצעירית, הספיק מאיר, שעבר עם אביו לפלג המפא"י של עין־חרוד, לשרת את המדינה.

השבוע נאסר מאיר הר־ציון, יחד עם שלושה חבריו, גם הם בני משקים מפא"יים (עין־חרוד ודגניה ב'), החשד שעברו את הג־בול לירדן, חטפו 6 בדואים, שחטו ארבעה מהם בצורה אכזרית על־ידי חיתוך גרונם, הרגו חמישי ביריה. הם שיחררו את הששי כדי שיודיע לשבטים כי היתה זאת נקמה על מות שושנה הר־ציון ועודד וגמייסטר, שנהרגו ביריות שעה שעברו את הגבול מרחק כמה עשרות מטרים (העולם הזה 907).

תחליף למדיניות. איש לא יכול היה לקטרג במצפון שקט על מעשהו של אח שיצא לנקום את דם אחותו הצעירה, שנק־טלה על לא עוון. ואיש לא יכול היה שלא להתחלחל נוכח האכזריות הנוראה בה בוצע המעשה.

בצורה אנושית עמוקה, מגלם המעשה בו נחשד מאיר הר־ציון את גורלה של מדינת־ישראל כולה, על הסכנות האיומות הכרוכות בו — המלחמה הנצחית על הגבול, גאולת־הדם ההדדית שהפכה תחליף למדיניות. לא־מ־ת משני הצדדים, הסכנה שתוך כדי כך ירד הצד הנאור יותר לרמתו הפראית של הצד הנחשל.

כל נוקם, בסופו של דבר, טכנאי של הרס, טכנאי של הרג. זה תפקידו החב־רתי. מייסדי הפלמ"ח הבינו זאת היטב, הש־תדלו ליצור משקל נגדי על־ידי סגידה לער־כים מוסריים מיוחדים, שיוקנו לחייל תוך כדי הקניית מלאכתו הנוראה.

מד־גה החיה במצב של מלחמה־מתמדת, אינה יכולה להרשות לעצמה לותר על חינוך זה. כי אוי לנצחון בקרב אשר קרבנו הראשון הוא דמותם הרוחנית של בעליו.

המלחמה הזעירה

הגיון פרוסי

„מתי יחזור אבא?" שאל השבוע בנו בכורו של מיכאל קרטן, אחד מחללי קרב עזה. אמו לא השיבה. היא ידעה כי הנער ראה במו עיניו את גופת אביו מורדת לקבר. אולם נפשו לא קלטה עדיין את משמעות הדבר. וגם לה, לאסתר קרטן, השחרחורת, היה נדמה לפעמים כי הכל חלום, כי כל רגע יחזור הבעל, שאולי לא הלך אלא לבקר אצל ההורים.

משפחת קרטן, ומשפחות הקרבנות האח־רים הפזורות ברחבי הארץ כאילו רצה המחת להקיף את מלוא שטחה, לא היו היחידים אשר קרב עזה עמד בשבוע פורים הצוהל בראש מחשבותיהם והרהוריהם. הקרב ה„ש־איר מאחוריו גלים מתרחבים של פעילות פוליטית — טיסות של הגנרל אדיסון ברנס, אזהרות רשמיות של השגרירים הזרים באזני ראש־הממשלה, תנועות הצבא המצרי, ויכו־חים במועצת הבטחון של או"ם. במידה רבה היו אלה גלי־סרק. כי שום פעילות דיפלומטית לא יכלה לשנות את עובדות־היסוד של המלחמה הזעירה במרחב.

כדאי לקרוא. „המלחמה היא רק המשך המדיניות באמצעים אחרים," ציטט השבוע עסקן אקטיביסטי את דבריו של ראש־המטה הפרוסי מלפני מאה שנה, קארל פון־קלאו־זביץ, שספרו על המלחמה הפך מזמן לתנ"ך הקצינים בעולם כולו. אותו עסקן רצה לה־גיד כי פעולות צבאיות הן חלק טבעי של פעולה פוליטית.

אולם מעטים טרחו לקרוא את קלאוזביץ במלואו. כמו קארל מארכס וזיגמונד פרויד, קרה לקלאוזביץ כי תלמידיו מתלהבים לסיס־מותיו, מבלי להבינו די צרכן במסגרת תו־רתו הכוללת. בישראל זוהי תופעה הגורמת לא פעם לאשליות.

קלאוזביץ, בעל יסודיות פרוסית טיפוסית, הגדיר תחילה את ההגיון הקיצוני של מח־שבותיו, לפני שניגש לסייג הגיון מופשט זה בסייגים מעשיים. הוא קבע בצדק כי מבחינה הגיונית המלחמה היא מצב של שי־מוש באלימות, וכי לכן ככל שהאלימות מוחלטת יותר, קיצונית יותר, הריהי נותנת לבעליה יתרון במלחמה.

אולם אחרי הניחו הנחה מופשטת זו, שלל קלאוזביץ עצמו את אמיתותה. קבע מה אמר קלאוזביץ?

גנרל ברנס (ימין) וידיד*

* שגריר ארצות־הברית בישראל, אדוארד ב. לוסון. ליד הדלת, נהג השגריר, שלום.

תצפית

(כל הזכויות שמורות)

● **המתן להחלטת גינוי חריפה של מועצת הביטחון נגד ישראל,** בתום דיוניה על תקרית עזה, אם כי ברור שראש משקיפי או"ם, גנרל באורנס, לא יתעלם בדו"ח שלו מן העובדה כי התקרית היותה נקודת־שיא בשרשרת מאורעות, שאירעו בגבול הישראלי־מצרי באשמת שני הצדדים.

● **לחץ ציבורי חזק יופעל על הממשלה,** במגמה למנוע פסק דין חמור במשפטם של החשודים ברצח חמשת הבדווים בנגב. קרוב לוודאי ש„חשודים יובאו לדין עוד בסוף החודש.

● **קרוב לוודאי שפסק־הדין במשפט קסטנר־גרינוולד ינתן עוד החודש:** השירות המשפטי החליט, כנראה, לסיים את הפרשה לפני פגרת בתי־המשפט.

● **מדינות ערב יערכו קבלות פנים מפוארות לסגן־נשיא ארצות־הברית, ריצ'ארד ניקסון.** אם יגשים ניקסון את כוונותיו לבקר במרחב. המדינאים הערבים מיחסים לביקורו של ניקסון חשיבות גדולה עוד יותר משיחסו לביקורו ההיסטורי של דאלס, לפני שנתיים.

● **חגורת החרם הערבי תתהדק מסביב לישראל,** אם ייענו השלטונות הבריטיים בקפריסין לבקשה מצרית, שהוגשה לאחרונה, יסכימו להטיל פיקוח על מקורות הסחורות העוברות דרך האי במסרה למנוע העברת סחורות ישראליות למדינות ערב.

● **שני משלוחים נוספים של נשק אמריקאי יגיעו לעיראק** בסוף מרס ובראשית אפריל 1955. שני המשלוחים הראשונים של ציוד צבאי, שהגיעו בינואר ובפברואר לא השביעו את רצונם של העיראקים: הם היו מורכבים בעיקר מכלי־רכב.

● **נמל איזמיר יהפוך לנמל הגדול ביותר של תורכיה:** לפי החלטה שנתקבלה לאחרונה על־ידי ממשלתו של עדנאן מנדרס יורחב הנמל עד סוף השנה עד כדי כך שהוא יוכל לקלוט את האניות הגדולות ביותר המפליגות בים התיכון.

● **נשיא הלבנון, כמיל שמעון, יבקר החודש ברומא,** לפי הזמנת ממשלת איטליה, שהועברה אליו על־ידי תת־שר החוץ האיטלקי, בנבנוטי. לאחר סיורו באיטליה יצא שמעון לתורכיה, יפגש עם עדנאן מנדרס.

● **צפה לכמה התפטרויות בצמרת הפקידות הממשלתית, והשירות המשפטי,** מיד לאחר פירסום רשימות־המועמדים לכנסת הבאה. המגמה של מרבית המפלגות הגדולות היא לכלול ברשימותיהן גם אנשי מקצוע שייעלו את עבודת הכנסת, ובהתאם לחוק חייבים אנשים אלה להפטיק את שירותם למן הרגע בו תוגש הרשימה לוועדת־הבחירות המרכזית.

● **מאבק חריף יתחולל בין מצדדי ראובן ברקת ומצדדי אבא חושי מסביב לבעית המעוט הערבי.** חושי ויוסף אלמוגי נתונים ללחץ הערבים הקרובים להם, דורשים לפתוח לישכות עבודה מיוחדות לערבים, בה בשעה שברקת, המייצג את הקו הרשמי של מפא"י, מתנגד לכך בכל תוקף.

● **הממשלה תרוויח 20—25 מיליון ל"י,** אם יגשים האוצר את כוונתו להטיל מס קליטה חדש בימים הקרובים. אפשרות אלטרנטיבית לגריפת סכום דומה לקופת־האוצר: ביטול הסובסידיות על מצרכי מזון שונים.

● **מיסדר יהודי בשם שימרי־ישראל יוקם בארצות־הברית,** אם יוסיף הנרי מונטור לפעול במסגרת מלווה עצמאות לישראל. למסדר החדש יתקבל כל מי שישלם 1000 דולאר, אשר בחלקם יושקעו בישראל ובחלקם ישמשו להקמת מועדונים למסדר.

● **חיכון לחגיגות ביכורים מפוארות בחיפה:** תהיה זו תשובת מפא"י לעדלאידע התל־אביבית, שנערכה ביוזמת הצ"כ.

● **השפה הרוסית תישמע לעתים קרובות מעל במות מדעיות בישראל,** אם תגשים ברית־המועצות את תוכניתה לשלוח לישראל משלחת מדעית של החברה הרוסית־פלשתינאית, העוסקת בעיקר במחקר היסטורי וארכיאולוגי, מקיימת נציגות קבועה בירושלים. קרוב לוודאי שבראש הממשלחת יעמוד אחד מטובי המדענים הסובייטיים.

● **חברת „שוהם" תערוך מסע מפואר מארצות־הברית ל־ישראל** במסגרת חנוכת אונית נוסעים חדשה, שתיקנה בכספי־השילומים. במסע, אשר פרטיו נידונים עתה על ידי שוהם ומשרד החוץ, ישתתף מספר רב של אישי ציבור אמריקאיים.

● **אם אתה משתמש בגאז־בישול של „ביטגאז",** היכון לפתוח את ארנקך לרווחה: בראשית אוגוסט יוחלפו כל מתקני גאז־הבישול של חברה זו, בעקבות הכנסת גאז בעל לחץ גבוה לשימוש ביתי והעברת הגאז נמוך־הלחץ לשימוש תעשייתי בחברה לדשנים וחומרים חימיים. מיכלי הגאז החדשים יוצבו מחוץ לבית־הצרכן, יותקנו על חשבונו.

● **אם אתה חבר בקופת־חולים של הסתדרות העובדים,** תצטרך לשלם עבור שירותים מסויימים, באם תישאר הקואליציה הנוכחית גם בממשלה הבאה: בקואליציה זו לא יהיו כל סיכויים להגדלת התמיכה הממשלתית, הניתנת כיום לקופת־חולים.